

Az MTA Elnöksége megosztott **AKADÉMIAI DÍJBAN** részesítette **Siklér Ferencet**, az MTA doktorát, az MTA Wigner Fizikai Kutatóközpont Részecske- és Magfizikai Intézet tudományos osztály-vezetőjét, és **Veres Gábort**, az MTA doktorát, az ELTE Természettudományi Kar Fizikai Intézet Atomfizikai Tanszékének egyetemi docensét.

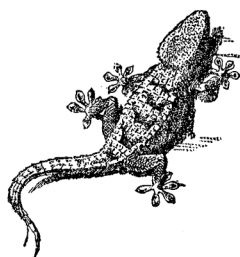
Ugyancsak megosztott **AKADÉMIAI DÍJBAN** részesült **Szabó László**, az MTA doktora, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Gépészmérnöki Kar Műszaki Mechanikai Tanszékének egyetemi tanára és **Váradai Károly**, az MTA doktora, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Gépészmérnöki Kar Gép- és Terméktervezés Tanszékének egyetemi tanára.

Az MTA Elnöksége a tudomány népszerűsítése érdekében kifejtett eredményes újságírói tevékenysége elismeréseképpen az **AKADÉMIAI ÚJSÁGÍRÓI DÍJAT** **Kovács Kiss Gyöngynek**, a *Korunk* folyóirat főszerkesztőjének adományozta.

Az Akadémia Vezetői Kollégiuma **WAHRMANN MÓR-ÉRMET** adományozott **Knáb Erzsébetnek**, az AUDI HUNGARIA MOTOR Kft. személyügyekért felelős ügyvezető igazgatójának.

ARANY JÁNOS-ÉLETMŰDÍJAT kapott **Susan Gal**, a University of Chicago antropológia- és nyelvészprofesszora.

A díjazottaknak gratulál
a Szerkesztőség

NEM RIADTUNK VISSZA A VITÁKTÓL

Lovász László elnöki beszámolója

Kibővült szakmódszertani program, mezőgazdaság és klímaváltozás, víztudomány – sorolta fel elnöki beszámolójában Lovász László a Magyar Tudományos Akadémia új, országos jelentőségű kutatási irányait. 2016 végére felépül a Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kutatóház épülete, folytatódik a Kísérleti Orvostudományi Kutatóközpont új

épületének létrehozása. A nemzetközi pályázati sikeresség fokozására többek között új iroda vagy főosztály létrehozását tervezik. A százötven éve megépült székházról szóló eseménysorozat és a megújult Magyar Tudomány Ünnepe, az áltudományok elleni harc is erősíti az MTA társadalmi kapcsolatait – hangzott el.

Tisztelt Közgyűlés!

Ismét köszöntöm Önöket az ünnepi ülést követő munkaközgyűlésünkön. Engedjék meg, hogy külön köszöntsem azt a kétszáz *nem akadémikus közgyűlési képviselőt*, akiknek jelentős hányada élete első akadémiai közgyűlésén vesz részt.

Mint már tavaly is jeleztem, idei közgyűlésünknek *új formát* adtunk: a mai napon tülesünk az adminisztratív feladatokon (melyek között olyan fontos ügyek is vannak, mint az új tagok megválasztása), hogy a holnapi napot az igazi tartalomnak, tudományos előadásoknak és megvitatásuknak szentelhesük. Ebben már szerepet vállalnak kiemelkedő tudósainkon túl a versenyszféra képviselői is. Ezt az is lehetővé tette, hogy megindult a magyar nemzeti jövedelem jelentős hányadát előállító AUDI Hungária Kft. és Akadémiánk közös kiválósági központjában a munka. De a versenyszférán kívül közgyűlésünkön szerepet vállal a művészet is, társult intézményünk, a Kosáry Domokos által alapított

Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia tagjának előadásán keresztül. A társadalom felé való nyitásunkkal összhangban állónak tartom azt is, hogy esetenként a nagyközönség számára is megnyitjuk e rendezvényeken a részvétel lehetőségét.

Örömmel számolok be arról is, hogy amikor a tudományos program összeállításán gondolkodtunk, sokkal több, széles érdeklődésre számot tartó javaslat került napirendre, mint amennyi akár az így kibővített programba belefér. Ezért három további *kiemelt ülés-szakot* rendezünk, szerdán, csütörtökön és jövő hétfőn, *Szenzációk a föld alól – a magyar ásatások legújabb eredményei, Egészségügy a XXI. század társadalmában és A magyar víztudomány és intézményrendszerének fejlesztése – a fenntartható vízgazdálkodás és a versenyképes Magyarország érdekében* címmel. Ezek mellett igen érdekes osztályrendezvények is vannak a műsorban – izgalmas és tartalmas közgyűlésünk lesz.

Tisztelt Közgyűlés!

Akadémiánk legfőbb feladata annak a *kutatásnak a támogatása*, amely az akadémiai kutatóhelyeken és köztestületünk egészében folyik. Az Akadémiai Törvény értelmében valamennyi kutatóhelyünk évente beszámol munkájáról, amelynek elfogadásáról a Közgyűlés határozatban dönt. Kutatóhelyeink tevékenységéről részletesen majd az Akadémia főtitkára tájékoztatja Önöket. A magam részéről itt csak annyit mondok, hogy mindig érdeklődéssel olvasom az Akadémia honlapján is megjelenő beszámolókat kutatóink eredményeiről; igen jó érzés volt például a gravitációs hullámokról szóló cikk szerzői között a Frei Zsolt vezette Lendület-csoportot is látni. Ezek az eredmények naponta bizonyítják, hogy sikerül biztosítani a nyugodt alkotómunkához szükséges hátteret.

Egy beszámolóknak sajnos nemcsak a sikerekről, hanem a problémákról is tudósítania kell. Az elmúlt év talán legnagyobb gondja a *Természettudományi Kutatóközpont* helyzete volt; erről a sajtó is sokszor írt, néha pontatlanul, sokszor eltúlozva a problémákat. A részletekről, átvilágításokról, konszolidációs tervről a honlapunkon lehetett olvasni, és ez a kérdés természetesen a Főtitkár úr beszámolójában is szerepel majd. Annyit azonban fontosnak tartok elmondani, hogy az átvilágítás nem talált tudatos csalásra utaló nyomot, és azt is, hogy azok a kiadások, melyek a fedezetihiány kialakulásához vezettek, többségükben kutatási célokat szolgáltak – csak éppen bőkezűbben, mint lehetett volna.

Ugyancsak külön napirendként szerepel hamarosan a *2015. évi költségvetésünkről és a 2017. évi költségvetési terveinkről* szóló beszámoló, azonban már itt is szeretném elmondani, hogy azok a testületek és szervezetek, amelyeknek ez a feladatkörébe tartozik, az

elmúlt évről szóló beszámolókat jóváhagyólag tudomásul vették. A 2017. évi költségvetésből pedig annyit emelek ki, hogy a benyújtott törvényjavaslat szerint az Akadémia kutatóhálózatában is végre tudjuk hajtani a felsőoktatással azonos mértékű béremelést.

Tisztelt Közgyűlés!

Mint azt ma reggeli köszöntőmben is említettem, három hosszú távú, az egész társadalmat érintő kutatási programot indítunk el, melyek előkészítése, indítása az utóbbi hónapokban nagy munkát jelentett sokunk részére.

2014 őszén hirdettük meg *közoktatási szakmódszertani pályázatunkat* a Csépe Valéria professzor asszony vezetésével működő Közoktatási Elnöki Bizottság közreműködésével. Ennek első, előkészítő szakaszára 88 pályázat érkezett, amelyek közül anyagi lehetőségeink tizenötnek a támogatását engedték meg. E csoportok 2015. december 31-én eredményes munkát zártak le, és kutatásaikról egy napos konferencián számoltak be idén márciusban. Ebben az évben négyszeresére növeltük a program keretét, és létrehoztunk egy programtanácsot Patkós András tagtársunk vezetésével. Azt remélem, hogy az elért eredmények segítik majd megoldani közoktatásunk számos égető problémájának legalább egy kis hányadát. A dátumokból az is jól látható, hogy Akadémiánk nem a politikai hullámvéréshez igazította a közoktatással kapcsolatos tevékenységét; egy régen felismert probléma megoldásához ajánlottuk és ajánljuk a tudomány segítségét.

Nyilvánvaló, hogy Magyarországon a *mezőgazdaság* központi fontosságú gazdasági terület. Azt sem kell sokat bizonygatni, hogy nagy kihívások érik: a klímaváltozás, a környezeti károsodások, új kártevők megjelenése, vagy az élesedő nemzetközi verseny, ide-

értve a génmódosított termékeket is. Mindezekre a kihívásokra csak új tudományos, sőt alapkutatási eredményeken alapuló nemesítési, növényvédelmi, talajgondozási programokkal lehet válaszolni. Talán az Önök többsége már a hivatalosan megjelent kormányhatározatokból is értesült arról, hogy hamarosan megkezdődhet az Agrártudományi Kutatóközpont zöldmezős beruházása Martonvásáron, az erre biztosított majdnem tízmilliárd forintnyi kormányzati forrásból. Ez a kibővült kutatócentrum szolgál majd az agrártudományi program bázisául. Ezt a munkát Barnabás Beáta főtitkárhelyettes asszony és Balázs Ervin főigazgató úr vezeti.

Harmadik programunk a *víz tudomány* kapcsolatos. A vízkészletek stratégiai szerepe világszerte és hazánkban is felértékelődött, mértékadó vélemények szerint a víz lesz az első számú globális probléma a következő évtizedekben. Felkérésemre egy bizottság, Szöllösi-Nagy András és Németh Tamás vezetésével kidolgozott egy koncepciót a magyar víztudományi kutatások fellendítésére, a Kvassay Jenő nemzeti vízstratégiai tervhez való illesztésére, és a nemzetközi kutatásokkal való összehangolására. Ez a programunk még alakulóban van, de legfontosabb elemeiről a jövő hétfői kiemelt ülésen, melyen Áder János köztársasági elnök úr is beszédet mond, Önök is tájékozódhatnak.

Tisztelt Közgyűlés!

Szeretném kiemelni a testületi munkánk legfontosabb szervezeti egységei, *tudományos osztályaink* munkáját. Működésükben legtöbbször már együtt érvényesül a tudományos autonómiájuk és az összakadémiai érdek. A közelmúltban az osztályelnökökkel közösen áttekintettük azokat az adminisztratív feltételeket, amelyek időnként talán megnehezítet-

ték működésüket. Úgy érzem, hogy sikerült olyan megoldást találnunk, amely még eredményesebbé teheti munkájukat, és még nagyobb figyelmet fordíthatnak a tudományterületük gondozására és kapcsolataik építésére.

Az előző évi beszámolóban egyik kiemelt feladatként jelöltem meg a tudományos minősítéssel rendelkező, közel tizenötezer tagot számláló *köztestületünk* megszólítását. Erőfeszítéseink már kezdenek eredményt hozni. Számos kedvező visszajelzést kaptunk tagjainktól. Érzik és értékelik, hogy információkat adunk számukra, bevonjuk őket a munkába, és feladatuk nem merül ki a háromévenkénti képviselő-választásban. Élni kell azzal a lehetőséggel, amelyet e széles tömegbázis adhat számunkra! E munkában különösen számítok a közgyűlési doktor képviselők véleményére és támogatására.

A tavalyi ülésünkön Maróth Miklós tagtársunk felhívta a figyelmet arra, hogy idősebb, akár már korábban nyugdíjba vonult tagtársainkat, akadémiai doktorainkat, minősített kutatóinkat aktívabb módon kellene bevonni a közös munkáinkba. Sajnos a *Professor Emeritus* cím jogi és formai okok miatt, nem mindig ítéltető oda az arra érdemes érintettek számára. Hosszabb egyeztetéseket követően kiadás előtt áll egy elnöki határozat, amely *A Magyar Tudományos Akadémia emeritus kutatója* cím létrehozásáról szól. E címmel az akadémiai kutatóhelyeink nyugdíjba vonult kutatóinak elismerésére nyílik mód, akik sokat tettek és tesznek ma is a tudomány érdekében. A címet kutatóintézetünk tölthetik meg olyan tartalommal, együttműködési formával, amelynek alapján gyümölcsöző kapcsolat marad fenn nyugdíjas kollégáinkkal.

A tavalyi beszámolóhoz hasonlóan most is szeretném hangsúlyozni *területi bizottságaink* munkáját. A társadalom tagjaival való

kapcsolat fenntartása az egyes régiókban alapvető feladat, és ennek továbbra is tökéletes színtere az e bizottságokban folytatott munka. Területi bizottságaink „vették a lapot” Akadémiánk célkitűzései kapcsán, és igen sokban segítettek azok megvalósítását, sőt nemegyszer elötte jártak.

Ehhez kapcsolódik a *határon túl élő magyarokkal* való kapcsolattartás feladata is, amit a Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottság lát el. Az erdélyi tudós közösséggel való hagyományos együttműködés mellett anyagilag is támogatjuk Szlovákia, Szerbia, Kárpátalja magyar tudósainak szervezeteit. A kapcsolattartás fontos szereplői külső tagjaink és a köztestület külső tagsága, melynek jelen lévő képviselőit külön is köszöntöm.

Tisztelt Közgyűlés!

Akadémiánk fontos feladata, hogy ápolja a magyar tudomány nemzetközi kapcsolatait. Tavalyi feladataink közül kiemelkedik a 7. *World Science Forum*, melynek novemberben ismét a Magyar Tudományos Akadémia adott otthont. A Tudományos Világforum szervezésében az MTA partnerei a világ legjelentősebb nemzetközi tudományos szervezetei, köztük az UNESCO, a Nemzetközi Tudományos Tanács (ICSU) és a *Science* magazint is kiadó AAAS. A Fórum 108 országból több mint kilencszáz tudóst, politikai és vállalati döntéshozót, tudományos újságírókat vonzott Budapestre. A közel száz elhangzott előadást idén először neves tudományos újságírók, a *Nature*, a *BBC* vagy a *Financial Times* szerkesztői, főszerkesztői által moderált vita tette teljessé.

A fórum európai jelentőségét jelzi, hogy az Európai Kutatási Tanács (ERC) elnöke és az uniós Közös Kutatóközpont (JRC) főigazgatója is nemcsak hogy részt vettek, hanem

külön rendezvénnyel jelentek meg a programban. Az Akadémia társszervezőként a nemzetközi migrációt, az agykutatás legújabb eredményeit és a globális egészségügyi kihívásokat tárgyaló szekciók szervezésében közvetlenül is részt vett.

Az elfogadott *Zárónyilatkozat*, amelyre azóta nemzetközi és nemzeti szervezetek szakértői is hivatkoztak, a fenntarthatósággal, ezen belül a klímaváltozással, a katasztrófabármennyiséggel, a tudományos tanácsadás alapelveivel, valamint az oktatáshoz való hozzáféréssel kapcsolatban fogalmazott meg ajánlásokat.

Jövőre újabb jelentős európai rendezvénynek adunk otthont, itt tartja majd az *Academia Europea* és az *All European Academies (ALLEA)* közös közgyűlését. Előzetes tervek szerint ennek során fiatal magyar tudósok bemutatkozására is sor kerül.

Nemzetközi kapcsolataink közül megemlítem még azt a vezető tudósokból álló különdöttséget, melynek tagja lehettem, és amely Jean-Claude Juncker európai bizottsági elnök előtt érvelt – sikeresen – amellyel, hogy az alap kutatások támogatását, különösen az ERC költségvetését ne csökkentse. Megemlítem a visegrádi négyek akadémiai elnökeinek brüsszeli útját, mely során az új tagországok pályázati sikerességének javításáról tárgyaltunk Carlos Moedas és Navracsics Tibor biztos urakkal. A nemzetközi pályázati sikeresség érdekében sok még a tennivalónk. Konferenciákat szervezünk az ERC-re való felkészítés céljából, és közelítjük a Lendület pályázatok elbírálását az ERC-pályázatok elbírálásához, beleértve a külföldi bírálók fokozott bevonását. Különösen külső tagjaink segítségére számítunk, ezt már idén elkezdtük. Tervezzük egy pályázati iroda vagy főosztály létrehozását, mely ezt is segítené.

Tisztelt Közgyűlés!

A tudomány társadalmi kapcsolatainak erősítése területén sokat léptünk előre. Csak néhány nagyobb eseményt említek a sok közül. 2015-ben volt *Székházunk, a „Tudomány Palotája” 150 éves*. Barnabás Beáta főtitkárhelyettes asszony irányításával olyan jubileumi programsorozat készült, amely kiállítások, előadások és a Székház „megnyitásának” segítségével emberközelbe hozta e csodálatos építészeti alkotást. Ezen keresztül olyan kincseket tudtunk megmutatni az érdeklődőknek, mint a *Szózat* és az *Ember tragédiája* eredeti kézirat, Radnóti Miklós bori notesze vagy a Székház építésének teljes története.

A másik ilyen nagy sikerű rendezvénysorozat az UNESCO által meghirdetett *Fény Éve* köré szerveződött. Kroó Norbert akadémikus vezetésével az ország számos pontján került sor előadásokra, bemutatókra, kiállításokra, versenyekre. Sikeres akadémiai koordinálással és irányítással számos közintézményt, köztük hatszáz iskolát is bevonni ebbe a programba.

A tudomány népszerűsítésének harmadik kiemelt eseménye a *Magyar Tudomány Ünnepe* volt, ami *Valós és virtuális világok* címmel, korábbi kereteit tovább bővítve került megrendezésre. A Szegeden megnyitott eseménysorozaton 2015 novemberében kétszáznál több rendezvényen mutattuk be a tudomány eredményeit, amelyről több száz hír számolt be a sajtóban. Az a tény, hogy ezt a termet két héten keresztül minden este meg tudtuk tölteni, önmagában is mutatja a társadalom érdeklődését a tudomány eredményei iránt. Új formákat is találtunk a tudomány hagyományos, sokszor talán száraznak tűnő bemutatása helyett; ilyen volt például a *Street Science*, ahol a szó valódi értelmében is kivittük az utcára a tudományt.

Nem riadtunk vissza a vitáktól sem. Igen jó sajtóvisszhangot kapott, hogy az orvosi osztály látványosan felvette a harcot az áltudományokkal, a kuruzslással szemben, és hogy történészkonferenciákat szerveztünk akár megosztó témákban is. Mostani programunk is mutatja, hogy mindezt folytatni szeretnénk.

Fel szeretném hívni a figyelmet Akadémiánk megújult *honlapjára* is, melyet izgalmas tudományos beszámolókkal, interjúkkal tesznek érdekessé. Érdemes rendszeresen olvasni!

Tisztelt Közgyűlés!

Az Akadémia fontos szerepe az is, hogy a *nemzet tanácsadója* legyen tudományos kérdésekben. Ezt a feladatot több módon, több szinten kell ellátnunk. Véleményünket kérték számos olyan kérdésben, amelyben tudományos igénnyel és alaposággal tudtunk választ adni. Példaként említem a Belügyminiszter úr kérésére készült jelentésünket a migrációról. Aktívan veszünk részt a Köznevelési Kerekasztal munkájában is, annak a meggyőződésünknek megfelelően, hogy gyermekeink és unokáink oktatásának javítására semmilyen lehetőséget nem szabad kihagynunk.

Akadémiánk tagjai, testületei, osztályai és bizottságai sokszor foglalkoztak megmarkáns véleményt akkor is, ha erre nem érkezett hivatalos felkérés. Ezzel egyetérték és támogatom is. Természetesen e vélemények nem tekinthetők az Akadémia hivatalos állásfoglalásának, de ha nem önös személyi érdekek, hanem tudományos értékek és igényesség vezérli a megszólalókat, akkor közzétételük számíthat az akadémiai közösség támogatására – akkor is, ha ellentmondó vélemények is vannak. Tudomásul vesszük, hogy a tudomány szempontjai mellett vannak politikai, társadalmi, gazdasági érdekek is a döntéshozók előtt, de a tudományos érvek meg kell hogy jelenjenek.

Tisztelt Közgyűlés!

Kanyarodjunk vissza szűkebb környezetünkhöz, az akadémiai kutatóközpontokhoz és intézetekhez. A kutatások színvonala, majd az eredmények hazai és nemzetközi elfogadottsága nagymértékben függ attól, hogy azt milyen infrastruktúra segítségével értjük el. A korábbi években jelentősen javult kutatóhelyeink műszerezettségének színvonala, több milliárd forintot fordítottunk a műszerpark korszerűsítésére. Most már az is feladatunk, hogy a korszerűbb eszközök hatékony működtetéséhez biztosítsuk az üzemeltési felteleket és erőforrásokat.

Folytatnunk kell a beruházási és építési munkát is, hogy biztosíthassuk kutatóink és korszerű műszereik 21. századi elhelyezését. Voltak, akik megkérdőjelezték az úgynevezett „Q2” beruházás szükségességét. Azt hiszem, hogy ma már nehezen lenne indokolható egy korszerűtlen épületekből álló kémiai kutatóközpont fenntartása a Rózsadomb tetején.

Ugyanígy fontosnak tartom, hogy a humán tudományok művelői számára szintén biztosítani tudjuk a mai elvárásoknak megfelelő színvonalú környezetet. Természetesen értem sok kollégánk érzelmi kötődését kutatóhelyeikhez, a műemlék jellegű épületekhez. Ugyanakkor a mi feladatunk és kötelességünk az, hogy ne az érzelmek és személyes igények, hanem a tudományhoz méltó, racionális érvek alapján hozzunk döntéseket. Ez év végére felépül a *Humán Kutatóház*, ahol új lehetőségek nyílnak meg a rendkívül fontos közös kutatások számára. Ugyancsak folytatjuk a Kísérleti Orvostudományi Kutatóintézet új épületének létrehozását, a Szegedi Biológiai Központ és a Nyelvtudományi Intézet felújítását. Nyugvópontra jutott Zenetudományi Intézetünk helyzete is: maradnak az Erdődy-palotában, és remélem, megnyílik a lehető-

sége annak is, hogy a Bartók Archívummal kapcsolatos, még függőben lévő kérdések megoldódjanak.

Nagy feladat lesz a jövőben a már említett, 150 éves Székházunk teljes körű rekonstrukciója. Ez olyan léptékű feladat és beruházás, amelynek előkészítése a főtitkárhelyettes asszony vezetésével már megkezdődött, de kivitelezése csak célzottan erre fordítható, újabb kormányzati forrásból, talán a következő években valósítható meg. Örömmel jelentem, hogy Miniszterelnök úrtól ígéretet kaptam arra, hogy ezek a források rendelkezésünkre fognak állni.

Tisztelt Közgyűlés!

Két kényes, de e fórum előtt sem elhallgatható kérdést hagytam beszámolóim végére. Az első a Lukács Archívum, melyről sok alaptalan megnyilvánulással találkoztam a sajtóban és hozzám intézett levelekben. Magam racionális gondolkodású matematikusként, ragszkodnék a tényekhez. Ezek a következők:

Lukács György akadémikus, az 1971. június 30-án kelt végrendeletében úgy rendelkezett, hogy „*Könyvtáratam a Magyar Tudományos Akadémia Filozófiai Intézetének hagyományozom azzal, hogy az Intézet önálló gyűjteményként külön kezelje*”, továbbá „*A kézirataimat a Magyar Tudományos Akadémiának hagyományozom megőrzés végett*”.

Az Akadémia meg kíván felelni a végrendeletnek, ezért a teljes Lukács-könyvtárat a Filozófiai Intézet kezelésébe adja, ahol az elkülönítve, de méltó és az olvasók számára elérhető módon kerül megőrzésre. A kéziratokat pedig – közel négy évtized mulasztását helyrehozva – katalogizálja, digitalizálja, szükség esetén restaurálja, majd ugyancsak átadja a Filozófiai Intézetnek. Az Akadémia azt is vállalja, hogy nem csak az eredeti Lukács-ha-

gyatékot őrzi meg, hanem az Archívummal kapcsolatosan azóta keletkezett valamennyi kiadványt, könyvet, kéziratot is, megőrizve az Archívum teljességét, egységét, jobban biztosítva a szakmai szabályoknak megfelelő, teljes körű kutathatóságát.

Az Akadémia nem tart fenn *emlékhelyeket*, így nincs emlékhelye például Szentágothai Jánosnak, Erdős Pálnak vagy Szent-Györgyi Albertnek sem. Ugyanakkor felajánljuk, hogy ha a Lukács Alapítvány vagy más szervezet emlékhelyként vagy kiállításként fenn kívánja tartani Lukács György Belgrád rakparti, önkormányzati tulajdonban lévő, az Akadémia által bérelt lakását, úgy ahhoz minden jogi és technikai segítséget megadunk.

A közelmúltban ezügyben számos levelet, kérést, kérdést, üzenetet kaptam. Ezek közül csak egyet említenék meg: mintegy 8000 aláírással érkezett elektronikus levélben azt kérték, hogy „ne zárjuk be a Lukács Archívumot”. A fentiek alapján kérem a levélírókat, hogy 8001-iknek engem is soroljanak az aláírók közé.

A második, a sajtóban szintén nagy nyilvánosságot kapott ügy *Hóman Bálint* kizárásának, illetve akadémiai rehabilitációjának kérdése. A közelmúltban Varga István orosházi ügyvéd pert indított az Akadémia ellen, aki a történész 1945 évi kizárásának jogszerűségét vitatja. Úgy gondolom, hogy a többségükben konzervatív tudósok döntése – akik a Horthy-rendszer évtizedeiben lettek akadémikusok – nem említhető egy lapon azokkal a kizárásokkal, amelyek a kommunista hatalomátvétel után, 1949-ben történtek. Fontos szempont

az is, hogy a kizárásra majdnem egy évvel az 1946-os népbírósi ítélet meghozatala előtt került sor, így annak az ítéletnek nemrégén történt hatályon kívül helyezése nincs összefüggésben a kizárással. Nem látok okot arra, hogy Hóman kortársainak döntését megkérdőjelezzem. A bíróság természetesen dönthet úgy, hogy hetvenegy éve formai hiba történt (bár jogászaink szerint nem történt ilyen hiba). Személyes véleményem, hogy Hóman Bálint kiváló tudós volt, azonban politikusként, tudománypolitikusként vállalhatatlan, erkölcsileg elfogadhatatlan eszméket képviselt.

Tisztelt Közgyűlés!

Másfél évszázados Székházunkban sok műtárgy és műkincs emlékeztet a 19. század kiemelkedő magyar államférfijára, *Deák Ferenc-re*. Most befejezésül hadd emlékezzek rá pontosan 175 éve elmondott szavaival:

„...Ha nemzetünknek hibája eddigelé az vala, hogy lelkesedésben bővelkedett, de a cselekvés órájában nélkülözötte a hideg megfontolást, nélkülözötte a csüggedhetetlen fáradozást, mely nélkül pedig sikert érni nem lehet, itt az idő e fogyatkozásból kitisztulni. S e komoly megfontolás egyik legszükségebb szövetségese a türelem egymás személye, egymás vélekedése iránt, mely ismét csak úgy létezhet, ha kerüljük a gyanúsítgatást, mint a mely – akár az egyik, akár a másik féltől ered – a legundokabb, a legocsmányabb véték, melyet valaki a haza ellen elkövethet. Kerülje ezt egy rész úgy mint a másik; legyünk gyanú nélkül egymás iránt...”

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!